

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Rézbányay J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözszéjében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Király utca 8. szám I. emelet, hol mindenkor a legutányosabb árak szabhatnak Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilt-terben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Király-utca 8-dik szám I-ső emelet.)

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 8 szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az olvasóhoz.

A közelgő új évvel lapom a 9-ik évfolyamba lép. Végig tekintve e nyolc évi pályafutáson, melyet a térfoglalás küzdelmei tettek nehezzé, ha anyagi sikerről nem beszélhetek is, a szellemi eredmény elvitathatatlan, mit a munkatársak folyton fokozódó és tekintélyes serege a legjobban bizonyít.

Mérséklet a vágyakban, hideg megfontolás a politikában tisztelet a törvényes rend iránt, kérlelhetetlen szigor a visszaélésekkel szemben, komolyság a közügyek tárgyalásában, a hírlapírói igazmondás és tisztesség lelkiismeretes megővése: ezek azon irányelvek, melyek lapomat eddig vezették és melyek egy óhajlásban központosultak és ez: Baranyavármegye és Pécs sz. kir. város közérdekemnek önzetlen előmozdítása.

Erre kérem Pécs sz. kir. város és Baranyavármegye értelmiségének pártfogását.

Feiler Mihály,

lapfőmunkács és felelős szerkesztő.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Félévre 2 frt 50 kr. Negyedévre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

A cseh közjog.

Mozgalmas politikai életet él Ausztria is, nemcsak mi. Nálunk a vad politikások s a háttérben mosolygó Mephistók zaklatják a politikai közvéleményt, amott a multak szép feudális emlékein rágódó osdiak készülnek közjogi forradalmat csinálni előlrántván az ugynevert cseh közjogot, mely több száz év óta nem létezik és a melyet épen maguk a csehek annyira elfeledek, hogy a 49-es évek után ők voltak nálunk az osztrák absolutismusnak a leghivebb támogatói s a legszolgalelkűbb udvaronczai. És egy ilyen nép mer nemzeti közjogra hivatkozni! És még hozzá mer hivatkozni olyan értelmű közjogára, a mely épen azon alkotmányos állapotot semmisít meg, ott a Lajthán tul, a mely lehetővé teszi a cseheknek nemzeti karakterüket oly módon érvényesíteni, mint soha azelőtt; másrészt pedig veszélytel fenyegeti Magyarország és Ausztria között a dualistikus közjogi viszonyt, a mely a Habsburg-monarchia nagyhatalmi állásának az egyedüli lehetséges szilárd alapja.

Az igaz, hogy rendes körülmények között, Ausztriától való teljes függetlenségünk folytán, nekünk semmi közünk sincs Ausztria tartományainak egymás közötti politikai küzdelmeihez, de a cseh közjog és különösen a cseh koronázás kérdése kilép már Ausztria belpolitikai kérdéseinek köréből és közvetlenül a dualismust, tehát az egész monarchia

álláspontját érinti. Ehhez pedig nekünk is van szavunk.

Magyarország a Lajthán tul csak egy áll a mot és pedig a 67-es törvény alapján egy alkotmányos államot ismer. Ausztriával való összefüggésünk-ből kifolyó közös ügyeinket mi csak egy állammal intézhetjük el, mert csak arra köteleztük magunkat és épen azért jogunk is van hozzá, hogy egy Lajthán tul állammal álljunk szemben.

Mihelyt azonban elismertnék Lajthán tul a cseh közjog és annak alapján Ausztria császára cseh királylyá koronázatnék, a Lajthán tul állam két államra forgácsoltatnék szét, a mit pedig Magyarországnak a törvény világos intézkedése szerint respektálni nem kötelessége: sőt ki van mondvá annak következménye is, — a mely az esetben Magyarországnak függetlensége szempontjából de jure azonnal be is áll — t. i. az, hogy akkor Magyarország a personal unióra fog lépni, azaz: minden közösügyi összeköttetést Ausztria-val megszakít és mint egymást nem ismerő, teljesen idegen két állam fog egymással szemben állani; fejedelmük ugyan közös marad azontul is, de ezenkívül semmi más.

Hogy azonban ezen elidegenedés a két államra: egyrészt Magyarországra, másrészt Ausztriára nézve — Oroszországnak állandó enrópai veszélyt képező, kielégíthetetlen hódításvágya mellett üdvös volna, ezt a magyarországi ultrahazafiakon kívül széles e világon senki sem fogja elismerni.

A „PÉCS TÁRCAJA.

Karácsonyfa. *)

Télen is virágozik egy fa,
A karácsony égi fája.
Egy fa, melynek n i n c s a r n y é k a,
De száz ragyogó gyertyája.

Gyökere a szivekből nőtt.
Ágai szivekbe érnek . . .
Főlséges tündér fáskája
A Jézus születésének.

Minden házban egy külön fa
S migis egy fa valamennyi,
Ki gyümölcsét nem izlette,
Nem is voltak örömei.

Legszebb ünnep egész évben,
Mama, apa elzárkózott,
A szobában most bontják ki
Ami a Jézuska hozott.

*) Mutatvány Mikszáth Kálmán „Vig órák a gyermek számára” című legújabb művéből, mely Légrády testvérek kiadásában épen most jelent meg a könyvpiacra. A művészi illusztrációkkal páratlanul gazdagon és izléssel kiállította művét, melynek ára 1 frt 80 kr, nemcsak gyönyörű külsejénél, hanem beltartalmánál fogva is a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Az ajtónál szivdobogva
Pannika és Gyurika vár,
Mig a csöngetyű megszólal:
No gyerekek, jöhettek már.

Séta a jégen.

A „Pécs” eredeti tárcája.

M. Jackson — a nagy korcsolya virtuóz — pár év előtt a pesti jégen, egy vidám társaság körében szellemesen csevegett (dacára angol születésének ép oly esprit-telt causeur, mint páratlan korcsolyázó) a korcsolyázásról, a táncról, a sport és egyéb szórakozások számtalan fajáról. Ez alkalommal elvként jelentette ki, hogy a jégpálya nem egyéb, mint egy bálterem, a korcsolyázók ott a táncosok és finom, de céltatos szatirával tette hozzá, hogy a ki nem jó táncos, az ne menjen báiba, az ne táncoljon.

No ennek s spleceus anglusnak egy kicsit igaza volt, mert valóban bizarr látvány is lenne, egy bálterembe lépve, ott evickéló, kapálódzó, tipegő, csoszogó alakokban gyönyörködni — de kritikája különben nagyon erős mértékű, mert a jég azért mégsem bálterem, a Forcsolyázás nem tánc.

Ez tisztán szórakozás, élvezet — az egyuttal testedző, egészséges sport.

Őh és még milyen sok és nagy különbség!

A tánchoz a reménylett élvezetek hevületében, frissen, ruganyosan indulunk és „hajnalban, hajnal előtt” lankadtan, hervatag, halvány arccal távozunk.

A jégre dideregve, fázva, hóban-vízben, fáradtan érkezünk — de korcsolyánkat feltéve vigan lejtünk, siklunk a jég színén s minél tovább tart az élvezet, annál pirosabban nyilnak arcunk rózsái.

A bálteremben ott ül a leánya a szigorú chaperon mellett végig hallgatni kénytelen a legunalmasabb trobadour képtelen dithirambjait, sületlen bókjait —

de a jégen oda repül, arra kereng, merre szive vonzza,
hova kedve tartja —
s az unalmas udvarlót
egy ügyes pirouzettel
a laképuél hagyja

Őh aztán itt azok a hevült, rózsás arcocskák, azok a pihető keblek, a fényesen ragyogó szemek, a közvetlenség — fesztelenség — s mindez az Isten szabad ege alatt, a téli nap felvidító fényének világánál — mig ott a parquet conventionalis szertartásossága, a luszterek és kandeláberek káprázató kellemetlen fénye, a jácint és ibolyától telített meleg, nehéz atmosphaera, az arccal halványasága, a szemek bágyadt tekintete, az átöltő fáradalmainak, örömei és csalódásainak emléke, súlya — a tartatlan és

Miután tehát a cseh közjog Magyarország Ausztriával való közös ügyeit a legközelebbi érinti, és a közösgyűj viszonyok veszélyeztetése mellett Magyarország nemzetközi hatalmi állását is fenyegeti, a mennyiben — ha a cseh közjog érvényesülne, Ausztria-Magyarország mellett, mint harmadik a szövetségben, még Csehország is helyet foglalna. Ezen okok folytán Magyarország ideje korán foglaljon állást a cseh közjogi követelményekkel szemben. Ezen álláspont pedig nem lehet más, mint az, hogy mi a Lajthán túl csak egy államot ismerünk, és a közösgyűj viszonyainkban mi csak egyfelől fogunk pakálni és soha semmi körülmények között nem lennénk reá birhatók arra, hogy mi még külön cseh királysággal is politikai szűkség-házasságra lépjünk.

Városi közgyűlés.

— 1889. december 16. —

A legutóbbi városi közgyűlés alig tartott egy és fél órán át s ez időt is nagyrésztben az év végélel megújítandó bizottságok választása töltötte be. Mintha csak a megyének tartották volna feun az érdeklődést, a közgyűlés, tárgyszorozata vajmi sovány és vitára anyagot alig szolgáltatott volt, még a sokak által kíváncsian várt regalebérlet sem került napirendre.

Valóban kétségbe esnénk tudósítói tisztünk kötelessége fölött, ha két, egymással homlok-egyenest ellenkező incidens nem tette volna ezt a rövid közgyűlést mégis felette érdekessé, sőt emlékeztetéssé, megmutatván most is, hogy nem mindig a sok beszéd — melynek egyébként rendszert sok az alja — az, a mi érdekes, hanem maga a tárgy és annak mikénti előterjesztése; és hogy legalább az egyik tárgy közérdeklődést keltett eleve is, igazolja az, hogy a bizottsági tagok szokatlan szép számmal jelentek meg.

A színház-kérdés volt napirenden, csak úgy mellékesen, úgyiszólván problematice, vagy helyesebben: úgy érvény alakjában és mégis képviselőtestület és közönség valóban lázas érdeklődést tanúsítottak e kérdésben. Ez világos jele annak s az elől ma már a legtoikusabb nyárspolgár sem térhet ki, hogy a színház építése nem csak népszerű dolog, hanem közszükséglet képező oly tartozás, melyet leróni a város erkölcsi kötelessége és a ki ezt az eszmét ma még ellenez, vagy csak elodázná, nem csak vétele polgári kötelességei ellen, hanem valódi árulást követne el a város érkei ellen.

Pécsek valóban szüksége van a színházra, akár anyagi, akár földművelődési, akár csak kényelmi szempontból is. Annaira híán vagyunk itt — ha a színház egyéb missióját csak hang-

zatos phrasáknak veszik is — szórakoztató helyekben, oly keveset nyújthatunk az ide édesgetni kívánt idegeneknek és vidékieknek, hogy valóban a színház hiánya már-már elviselhetlenné lesz. De a színház nemesebb feladata sem phrasis. Oktat, nemesít, hazafiai tettekre buzdít az; lelkesít az irodalom pártolására s tért nyit a zene és művészet, úgy az irodalom terén a szunynyadók erők művelésére, fejlesztésére. És ipari, kereskedelmi tekintetből sem utolsó tényező, a forgalmat pedig s a város központi jellegének emelkedését határozottan előmozdítja.

Csak annak tudata és mindenki által bevallott kényszerítő volta magyarázza meg a közérdeklődést a színház napi rendre tűzése iránt. Pedig ez a nagy horderejű tárgy csak „per mops” került a napirendre. Ugyanis a számonkérő szék legutóbbi ülésén az elintézetlen közgyűlési határozatok revidáltatván, szóba jött, hogy a színház a társadalmi aktió útján soha létesíthető nem lesz és így itt az ideje, hogy a város maga tegye meg végre is az elhatározó lépést. Ekkor a polgármester a kórház helyének átengedésében megtalálta a helyes kibontakozás kulcsát. Így került ez a terv a közgyűlés elé s az ajánlat méltó volt a város és polgármesterének erkölcsi tekintélyéhez, a mint diestelen és zsurigori lett volna a további alkuvás és balasztás.

Hogy a szeg fején találtatott, mutatja az a szokatlan meleg fogadtatás, sőt lelkesedés, melyben az indítvány részesült. Egyhangulag, vita nélkül ajánlatot tett a legdrágább hely a szép és nemes eszmének s ebből meggyőződhetett mindenki, hogy a magyar színház javára nincs oly nagy áldozat, melyet meghozni nem akarnánk s a színház kérdése immár megérett a teljes és sikeres megoldásra.

Ez volt a közgyűlés egyetlen fontos és legkimagaslóbb tárgya. De nem kevésbé érdekesebb volt egy második tárgy, egy kőbánya ki bérletének ügye; amott ezereket áldoztunk a közügy oltárára szó és ellenmondás nélkül, sőt hazafias lelkesedéssel, itt 100, mondván egyszerű forint miatt a legszemélyesebb dologt is valóban felkörülbiztolt a szenvedélyeket. De ennek a száz forintnak árnyas háttere volt, a városi gazdaság misériái kísértettek megint. Az úgy az, hogy a város egyik kőbányája a gazdasági bizottság és a szakértők ellenzése dacára bérbeadni javasoltatott 100 ft évi bért. És az egész eljárás szabálytalansága, sőt megbízhatatlansága igazolatott annyi keserűséggel és személyeskedő izzellel, mely élénken igazolta, hogy 1) a gazdasági bizottság szervezése nagyon is szükséges, ne hogy bizonyos érdekek a véleményadás helyett iatkozó tényezőkké váljanak a város érkei ellenére; 2) a tanács által ígért gazdasági ügyrend mielőbb elkészítendő és életbe léptetendő; 3) a gazdasági kérdés, különös tekintettel a gazdasági tanácsnok és felügyelő állására, reformálandó és kellően szabályozandó; 4) ezen állásokra nézve esetleg a személykérdés is kombinálható alá veendő, nehogy a városi hivatalnok testület eddigi intact tekintélye, a most már mindinkább szokásba vett tá-

madások s ezeknek tagadhatatlan érzékeny következményei által esorbát szenvedjen s az egész adminisztrációt rossz hirbe hozza. Mi azt hisszük, hogy az ily apró bérleti ügyek helyes szabályok között egyszerű belgazdasági ügyek, melyeknek eldöntésénél elegendő az illető közvetlenül érdekeltekt hivatalkók felelősségére utalni; de ha ily szabályok nincsenek, ha minden szemétsépr beszerzésének ügye bizottságok tárgyalásaitól tétetik függővé, ha a gazd. bizottság tanácskozmányaira és alakulására nézve normatívánk nincs és végre ha a gazdasági kérdésekben nem a legszigorúbb erkölcsi és takarékosági szempontokat veszik éppen azok intézői figyelembe, akkor ne csodálkozzunk, ha a „sok zaj s e m m i e r t” romboló hatással van — mindenre. Nem oly nagyok a mi gazdasági teendőink, hogy azok elintézése körül jbarakat, ügybuzgóságot, lelkiismeretes pontosságot és egy kis körültekintő óvakodást mellett nemcsak rendbe tarthatnók szónakat, hanem egy kis eredménnyel is ne dicsekedhetnénk.

Persze egy kis tulbuzgalomtól vagy világlátottat gondolkozásról nem is kell beszédünk, sőt még a tőglágeretés kérdését sem szükség programponná tenni. De hát mikor az sincs meg, a mit csak megvárhatnánk: a rendes kezelés és a pontos ellenőrzés! Így aztán a 100 frtos vita valóban megállja helyét, hiszen tulajdonképpen ezerekről, sőt az egész gazdálkodási rendszerről van szó. És az e feletti keserűség jogos voltát érezte a polgármester is, ki egy szóval sem védte a kezelést a megtámadások ellenében, jól tudva azt, hogy a viszonyok és fennlévő hiányos szervezkedési szabályrendelet szerint őt, ki kötelességét ugyanis eléggé teljesítte, mások hibáért, mulasztásáért sőt visszatekintéseit felelőssé tenni nem csak nem lehet, de méltatlan is lenne. Az orvoslás tehát a közgyűlésen áll. És hogy ez el nem marad, hiszünk is, reméljük is. ☉

Országos restauratio.

Dr. — Folytak a megyei választások országoszeret, sőt részben meg is történtek már. Hosszú idő óta nem voltak e választások oly érdekesek, mint ezáltal. De hogy is ne volnának érdekesek, a midőn — mint jóformán biztosra vehető — a megyék utolsó gyakorlati tisztviselőválasztási jogukat.

Hogy egy politikai intézmény, mely századokra visszanyúló multtal bír, már csak hosszú multtal fogva is erős gyökereket vert hazánk talajában, ez természetesen. Hát hogyha meg a hosszú multon kívül azoi intézményhez a nemzeti és alkotmányos jogokért vívott küzdelmek szent emlékei és a családi tradíciók is hozzá fuzódnak, mint a hogy mindezek a megyétől elválaszthatlanok, akkor nincs mit csodáljunk azon, hogy az ország nagy része csak nehéz szízzel válik meg attól, a mit még újabb állami életünk a megyéknek meghagyott.

Igaz, a mai vármegye jóformán csak árnyéka annak, a mi 1848-ig, illetve a 70-es évekig volt. Legfontosabb jogai egyikét — a

cspike foszlányok — és zsrnokai uralma annak a pikáns, nervozus, kielégíthetetlen vén kisasszonynak: Melle Etiquette-nek.

Azért tehát Jackson barátunk, az ön elvét nem követjük, hanem korcsolyázunk — ha gyöngén is!

Nem akarunk mi versenyezni Paulsen Axel és Hagen Haraldal: a korcsolya championjával, az „acme” a „scud” és az „Ausztria” nagy mestereivel!

Nem akarjuk mi produkálni a „hollandi és merkur futást”, a „nyolcast” a „hal-” „sárkány-” „szalag” és „rózsa” művészi figuráit!

Korcsolyázunk idő töltésből, szórakozásból, mulatságból és mert korcsolyázni ez idő szerint — chic.

És itt is van a jégen „tout Bányavár.” Senki sem maradt otthon, mert itt nem lenni „nem chic, nem elegans.”

A hórihorgas fogalmazó ur a kis Elvirával nyilisebesen siklik el mellettem, míg amott Karosi a fúrge gyakorol a termes tanácsosnét hivatalos komolysággal és nyomatékos tempóban remorquirozza a pályán át.

A felügyelő ur a kellemes Clarisse-szal cseveg, ki merész hajlásu orrának megfelelő iverket ír le ausztriájával.

A fess titkár — itt is a társaság faiseurje

— mindenütt ott van, hol erős kézre, jó tanácsra, vezetőre és melegítő elögeokra szükség van.

Ott látom Ilmát és Elzát, a legaranyosabb bakfisch-nővérekét az elváhatatlan Fruzsinka és Etikével — Tibor és Aladár a két végén ennek a bájos rózsalánának — vidáman repülnek körben-körben, fel és alá, kecsesen iringálva. édesen kacagva, pirosra hevüle, lázasan pihegve...

De nini — hát ez a tipegő, félfénken ba lancirozo, aranyos helyegyske ki lehet?

Lehetetlen! valóban Georgeget? hát az a csunya, udvariatlan, haszontalan kis korcsolya az oka, hogy ez a bájos teremtet, kinek a járása kelése, minden mozdulata oly kecses, oly elragadó... a korzón, itt most a bizonytalanság gyöngéségében félve lépeget, révedezve megáll, mint egy angyal, kinek szárnyait letörték... ce n'est que le premier pas, qui compte... a gyakorlat megneveszti a szárnyakat és a bájos angyal repülni fog, mint ez a kis pikáns jég s z i r é n y, ki könnyedén, a „ne bántsvirág” melodikus ütemeit kecses hajlékonysággal követve lebben el mellettem.

A gondör fűrtő patikárus — ez az enfant terrible — csak azt lesi, mikor nevezi ki a méltóságtelejes igazgatóné a jeget kanapékán, hogy kárörvendő mosolót selymes banapúskája alá rejtve részvételtjesen siessen a megzavart egyensúly helyreállítására.

Hát a furfangos doktor figyelmét mi köti ugy le vajjon? óh — óh! ott tipeg, evickél a molett kis bankárné, — lépeget, apróztat, mint egy melancholikus hatyru a tőparton.

A „király fogás” bájos melódiáit hallgatva elvonulnak előttem Bányavár töbi szépei is — a szórakozott tanár ur a mosolygó szemű Lilikével, Niki a szép mamának szép leányával, a mérnök ur az ügyesen futó kis Garabónéval, — a mindig „quatre épingle” Alfréd a jégen is verzirt Hortense szal... s ki tudná még felsorolni a reményteljes és csalódott epouseurók, az ifju és jubilians danseurók, az ügyes és kevésbé ügyes patineurók végtelen sorozatát? ... kritikuss szemem újra meg újra csak öt kereci fel, a ki egyedül, teljesen bízva művészetében, igazi grace szal, a lefinomabban nuancirozott hajlékonysággal siklik, lebeg a tömeg között, plasztikus mozdulatai a zene dallamaival a legbájosabb harmóniába olvadva mintha sonetteket és madrigálokat írta le korcsolyájával.

Ot már Jackson barátunknak is bemutatnám és bizton tudom, hogy az is tűzne egy levélkét a gracieuse korcsolyázás koszorujába, mit elbámulva teszek le piciny lábaihoz. (Szép, szép ez a vallomás nélküli elragadtatás; hanem jöjjön le egyszer a pécsi jégre is; ott is van ám, kit nézni. A szerk.)

Hallfax.

tára a kölcsönkérők által annyira igénybe vételt, hogy másfél millió frtot kölcsön adva, jelenleg pénzkészlet nélkül áll. A pécsi káptalan részéről megkerestették és hírről szemből annak közvételére, hogy bár igaz, miszerint a káptalan gondozása alatt álló egyházmegyei alapítványi pénztár az utolsó két hó alatt a szokottnál nagyobb mértékben vétettet a kölcsönkérők által igénybe, mindazonáltal a pénztárban még nevezetes összegek állanak rendelkezésre, melyekkel a kölcsönt kereső közönségnek pénzzavarán olesó kamat mellett segíteni lehet, a mit az érdekeltek bizonyára meggyeszerzte örömmel vesznek tudomásul.

A légszesz-bizottság Lechner Gyula rendőrkapitány elnöklöte alatt pénteken d. u. ülést tartott, melyből kifolyólag ártir a légszeszgyár igazgatóságához, kijelentvén, hogy ámbár a közönség köréből hangzottak panaszok a meg-ejett vizsgálathól kitűnt, hogy a társulat a szerződésekben kikötött erejű gázát éget, a lángok mégis gyakran rezegnek és gyöngék; ugy szintén konstátáltatott, hogy a városházán elhelyezett ellenőrző gázmérő készülék, mit a társulat köteles jó karban tartani, javításra szorul és fölhívta a légszeszgyár igazgatóságát, hogy a szükséges javításokról minden irányban intézkedjék, ami, hiszszök, legközelebb meg is fog történni.

Tisztújító közgyűlés Baranya vármegye f. évi december hó 23-án délelőtt 10 órakor, Pécselt a megyei gyűlési teremben tartja általános tisztújító közgyűlését. Táragsorozat: 1. A tisztújító szék tartamára j-gyöz és tiszti ügyész helyettesítése. 2. A választott eddigi tisztikar leköszönése. 3. Kijelölő választmány megalakítása. 4. Tisztújítás. 5. Allandó választmány megalakítása. 6. Jegyzőkönyvet hitelesítő választmány kirendelése.

Exhumált holttest. Jozipovich József pécsi lakos ezeltől mintegy másfél évvel meghalván, miután rokonai halála természetességét kétségbe vonták és tanukra kivatkozva azt mondták, kórisbogár-héjjal megmérgeztetett, a kir. tábla az országos közegészségi tanács jelentésére az exhumálást elrendelte, mi dr. Visy István és dr. Tolnai Vilmos orvosok, Kenedy Imre albiró és Reh György rendőrségi fogalmazó jelenlétében kedden hajtatott végre. A hulla felboncoltatván, a talált csekély belső részek fölküldetnek Felletár Emil országos művegyészhöz.

A budai külvárosi restaurált templomban az első mise vasárnap tartatott, mely alkalomból Károly Ignác espases-plebános magvas ünnepi beszédében melegen emlékezett meg a város közönségének a restaurálással kimutatott áldozatkészségéről. A restaurálás munkálatai igen sikerültek, mindössze csak az orgona körül van még valami igazítani való, mi nem sokára szintén elkészül az Ur nagyobb dicőségére.

Regiség. Érdekes felfedezést tett a magyar könyvtöszvet terén, buvárkodása közben, Adam G. nagykorosi igazgatós. Egy 1686. évben kötött latin mű táblájából kifejtett egy 1630. évről szóló debreceni; „Uj ev O Kalendariumot”, melyet eddig az irodalom — tudunkal nem ismert. Ugyancsak — alkalmasint — Huszti Péter 1624-ben kiadott művét. Végre Kolesári Sámuel debreceni lelkész 1677-ben kijött imádságát, „Tél Keresztényen egy húsz fogu Lajtorjája, a Mennysország felé” címen. Kár, hogy mind-egyik csak töredék. Mindgyikből egy kis rész elküldetett Szabó Károly tudósunkhoz, bővebb meghatározás végett Koloz-várra.

Két igen czélszerű újítást terveznek a postánál. Az egyik Ausztriában készült. Levélbélyeg helyett külön költség nélkül magánosok részére imprágnálni fogják a levélborítókat, mikép azt a kereskedők számláival már régóta teszik. A másik reform Angliában hozatik be. Nagyobb mennyiségben feladott nyomtatványok, körlevelek stb. szállításánál a díjat egyszerre lehet lefizetni. A postabivatal rányomja a „paid” (fizetve) szót és nem szükségesség bélyeg felragasztani.

Hangverseny. Szigetvárott, f. é. de ember 26-án a „szigetvári polgári betegsegélyző és temetkezési-egylet” javára hangverseny tartatik. A műsor 9 válogatott pontból áll, melyben Dr. Szabó István, Szabó Stefánia, Rechner Ilona zongorán, Dr. Zánka Aladár és Kenedi Károly pedig fuvalón működnek közre. Utána tánc következik, melyet a következő rendező-bizottság rendez: Salamon Gyula elnök, Kopetzky Antal pénztárnok, Bóné Kál-

mán, Duchon Ödön, Góresy Ferenc, Kainer Adolf, Krausz Miksa, Farkas Gyula, Löffler Gyula, Ocsodó Lipót, Pákay Mihály, Heindl Aladár, Sárközi György, Solty Gyula, Oesterreicher Adolf, Szabó Sándor, Szöllössy Géza, Tóth István, Várady János, Vass Gyula, Visy Sándor.

Kellemetesz meglepetést semmivel sem szerezhet inkább az ember barátjainak a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából mint Cognac-kal, ezen egyaránt kiváló élvezeti — és nélkülözhetlen házi szerrel. Tessék Berger, Volk & Cie bécsi cég cognacját választani, melynek minősége a legdrágább francia gyártmányokkal kiállja a versenyt: sőt ezeknek elébe teendő valódiságánál, lényegesen jutányosb áránál fogva. A mai „Cognac naturel” felirata hirdalrhetésünkben mindazon cégek kitüntetvék, melyeknél ezen ajánlatramfolt cognac-fajta kapható. A jónévi cég lapunk mai számában foglalt hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A „Képes Családi Lapok” szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap már tizenegy év óta küzd hazafiás lelkesedéssel és kitarással nemzeti irodalmunk bátyjával; már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlaját, s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettődik évfolyamába lép, o legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és íróknak műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rakjént előzőnlő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratba. A „Képes Családi Lapok” munkatársai: Jókai Mór, Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalmady Gyöz, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula, Pósa Lajos, Prém József, Dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Inczedy László, Muray Károly, Méry Károly, Petri Mór, Dr. Roditzky Jenő, Benitzky Bajza Lenke, Búthner Lina, Nagyváradí Mira, Kulffly Benitzky Irma, Hevesiné-Sikor Margit, Fanghó Gyujtó Izabella, Gaál Karolin, Karlovsky Ida, Harmath Lujza, stb. stb. Vajjon ki cserelné fel az előkelő szellemi kamatok termékait a külföld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő — még kevésbbé. — A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb s legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját föleleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hölgyek Lapja” című divatmelléklete a legújabb divat képeket hozza, s a nevelés az egészesség, a gazdaság, a kertészet s a konyha terén nincs oly kérdés, a melyet ne tárgyalna. „Regény mellekete” három-négy eredeti regény nyel ajándékozza meg évenként előfizetőit. — „Zöld boriték” telve van mulattató apróságokkal, s talányokkal, melyeknek megfejtő értékes jutalmakat kapnak. — S a „Képes Családi Lapok” dacára sokoldalú-águnknak, mégis bátran kezébe adhatók a család minden rendű és kora tagjának; dacára gazdag tartalmának mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes heti lap. Előfizetési ára a „Hölgyek Lapjával” s a „Regény melleklet”-tel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. o. é s a kiadó hivatal Budapesten, nagykorona-utca 20. sz. melyhez az előfizetések legelőszéríben posta utalványon intézendők, kivánatra bárkinnek ingyen és bérmentve szolgál mutatóvány számokkal. —

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztek Pécs szab. királyi váro 1889. évi december hó 14-én tartott heti vásárán

Buza	oszi	7 frt 40 kr.	7 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Kétszeres	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	oszi	6 frt 70 kr.	6 frt 50 kr.
Rozs	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	oszi	6 frt 60 kr.	6 frt 20 kr.
Árpa	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	oszi	6 frt 50 kr.	6 frt — kr.
Zab	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
Bükköny	oszi	7 frt 20 kr.	7 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Repce	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	oszi	5 frt 30 kr.	5 frt — kr.
Kukorica	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	oszi	5 frt — kr.	4 frt 70 kr.
Széna	uj	3 frt — kr.	2 frt 50 kr.
	oszi	2 frt 20 kr.	2 frt — kr.

Felölös szerkesztő és laputalajdonos:

FEILER MIHALY.

HIRDETESEK

Seiden-Grenadines. fchwarz und farbig (auch alle Lichtfarben) 95 fr. bis fl. 9.25 p. Met. (in 18 Quat.)
Seitfeste und farvirte Seidenstoffe von 80 fr. bis fl. 6.35 p. Met. — (ca. 650 verich. Deij) — verf. roben- und stüd weie porto- und zollfrei das Fabrit Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliej), Zürich. Weiter umgehend. Briefe foften 10 fr. Porto.

Az én tizenkét év óta fenálló
photo-zinkográfiai intézetem
 Dorotyia utca 10. sz. és Sip-utca 10 sz. a. ajánlatos a nyom-lás és könyvkereskedő uraknak, valamint a m. t. közönségnek is.
Metsvények készítésére, hírlapok, művek, szintyug árjegyzékek részére a legjobb kivitelben és pontos kiszolgálással.
 Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. 2930
 Mély tisztelettel
FREUND J.

Gazdálknak, malom- és géptulajdonosoknak fontos!

 Műlakatosi műhelyemet egy
gépépítészeti és javító műhelylyel
 kibővítettem és elvállalom minden a szakba vágó munkák legpontosabb kivitelét u. m.:
göggépek, kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását, úgy mint bár mily géprezéseknek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árak mellett.
 Előírányzatokkal vagy árjegyzékekkel szívesen szolgálok mély tisztelettel
Kindl Ferencz,
 2556 Nepomuk-utca 33. sz.

Vidéki megrendelések különlegesen eredeti legeségek (präservatív.)
GRÜNBAUM K.
 PÉCSETT, Király utca 15.

19541 és 19542. sz./tkv. 1889.

2926

HIRDETMÉNY.

ATA és SZÖKÉD községek telekkönyvi bétéinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig

Ata községben 1890. január 15-ik, Szökéd községben pedig 1890. január 23-ik
napján a községben megjelenend.

Felhívotnak ennél fogva:

1. mindazok, a kik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekjegyzőkönyvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy a menyiben az eljárási bírósági kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták, tulajdonjoguk bekebelezését a fenn kitett határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközölni; vagy az 1886. XXIX. tc. 15—18. §§-ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyamán alatt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekjegyzőkönyvi tulajdonos az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert ellenesefben jogaikat ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékelengetés kedvezményétől esznek;

2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, a kiknek javára egyéb nyilvánkönyvi jogok tényleg már megszűntek, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, vagy a törlési engedély ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A szerkesztő bizottság:

Zádor József, **Fráter Pál,**
s. tkönyvezető. tszéki bír.

„Első pécsi temetkezési intézet Kegyelet“

Ó-posta-utca 22-dik szám,

elvállalja a temetkezések rendezését

a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.

Diszes ravatalozások fölállítását minden osztályhoz.

A halottak szállítását minden irányban Raktár-érc- és fakoporsókból, szemfedők, sirkoszorok, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelért az intézet alulírott tulajdonosai kezeskednek:

Hoffmann Károly, Edhoffer Ferencz, Harit Ferencz, Szigriszt János, Kindl Ferencz, Lauber Rezső.

2052

GINDL ALAJOS, rendező

Bevonul

a zord téli idő, hossz-szas estével; ki ne találja ilyenkor kellemes szórakozást a zenében és kinek ne volna bármely ünnepélyes alkalomra a legkedvesebb meglepetése, ha a szerrettettől egy célszerű hangszert kapna?

Hangszer ipartelepem, mely hazánkban a legnagyobb képességű vállalat, nemcsak zenészek és művészeknek szolgál legcélzerűbb bevásárlási forrással, hanem feladatú tűztem ki magamnak, hogy műkedvelők s olyanok, kik ezen időny alatt valamely hangszert maguknak elsajátítani kívánnak, ezt könnyen és csekély áldozatok árán megtehessek, sőt olyanok számára is gondoskodva van, kiknek épenséggel nincs módjukban valamely hangszert megatnálni.— Kinek semmi zenei képessége nincsen, mechanikai hangszereim segítségével élvezetes estéket szer-zhet magának. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása szakszerű pontossággal elvégzettetik és ócska hangszerek cserébe is elfogadtatnak. Kiváratra nagy képes hangszerkatalogusom ingyen és bérmentve megküldetik, melyben bővebb felvilágosítás található. Harmonikáról külön árjegyzék jelent meg.

STERNBERG ARMIN

legnagyobb képességű hangszerkészeti ipartelepe

Budapest, VII., kerépesi-ut 36. sz

1890. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk a

„MERCUR“

20. évfolyam. hiteles sorsolási tudósítóra. 20. évfolyam.

A nagyszámú sorsolási lap közül a „Mercur“ az elismert megbízhatóságával legfőkételesen és világosan szerkesztett hazai jegyzőkönyv forrása kitűnik. — A „Mercur“ magyar-német szövegben hónaponta 2—3-szor jelenik meg, nyomban minden nagyobb és fontosabb húzás után.

Minden előfizető ingyen kapja a „Mercur“

Sorsolási évkönyvét 1890-ik évre,

mely teljes hátralék-kimutatást tartalmaz az összes 1889. december végeig ki-sorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről, továbbá az

általános sorsolási naptárt 1890. évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur“ anyaga napról napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

egész évre 2 frt

bérmentes postai szétküldéssel együtt. Mutatványszámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmentve küldünk.

Előfizetéseket elfogad

A „MERCUR“ kiadóhivatala
Budapest, V., Dorottya utca 12.

2897

Brandt Rich. gyógyszerész

svájci labdaccai

10 év óta tanárok, gyakorló orvosok s a közönség által mint elős. kellemes, biztos, ártalmatlan házi- és gyógyszer alkalmazva s ajánlva. Kipróbálták:

Dr. prof. Virchow R.,

- „ v. Gietl, Berlin,
- „ v. Reclam, München (f),
- „ v. Nussbaum, Lipcse (f),
- „ v. Hertz, München,
- „ v. Korczynski, Amsterdam,
- „ v. Brandt, Krakó,
- „ v. Brandt, Kolozsvár,

Dr. prof. v. Frerichs,

- „ v. Seanzoni, Berlin (f),
- „ v. Witt C., Würzburg,
- „ v. Zdekauer, Kopenhaga,
- „ v. Soederstätt, Sz. Pétervári,
- „ v. Lambi, Kasan,
- „ v. Forster, Varsó,
- „ v. Forster, Birmingham,

az altest szerveinek bajaiban,

máj- és aranyeres betegségekben, rendetlen székelésnél, makacs székrekedésben s az ebből eredő bajokban, mint. Fejfájás, szédülés, mellszorulás, nehéz légzés, étványhiány stb. Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccait, enyhe hatású miatt, a nők legzavartabb állapotjában s az erős, maró hatású savaknál, keserűízűeknél, cseppekkel, mixturáknál stb. többre becsülnöndük.

Kellő óvakodás végett a vevő közönséget

még különösen arra figyelmeztetjük, hogy a forgalomban, csalódásig hasonló csomagolású svájci labdaccai is vannak. A vételkor, a dobozt körültekintően vizsgálva, a doboz címlapja a föntlelt lenyomatot: egy felér keresztet viselő mezőben a Brandt Rich. névvalóságát tüntesse elő? Még arra is különösen figyelmeztetünk mindenkit, hogy Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, melyek a gyógyszerárakban kaphatók, csak 70 kr-os dobozokban (kisebkek nincsenek) árúsítatnak el.

H i r d e t v é n y.

A pécsi püspökség tulajdonát képező Pécs sz. kir. város határában a kis posta völgyi dűlőben (a nép nyelvén: a postatetőn) fekvő mintegy 40 katastrális hold és 1319 ööl kiterjedésű szántóföldre

zárt írásbeli ajánlatok és szóbeli nyilvános verseny-ajánlattelek útján vevő kerestetik,

kivel azután a szabályszerű adásvételi szerződés leendő a felsőbb, illetve a legfelsőbb jóváhagyások kikötése mellett megkötendő és a további előírt lépések teljesítendő.

A zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátva annak határozott kijelentésével, hogy ajánlattevő e hirdetésben és a kötetendő adásvételi szerződés feltételeit ismeri s azoknak magát aláveti, 1890. évi január 5-nek délelőtt 10 órájáig fogadtatnak el a pécsi püspöki uradalom központi irodájában (Pécs, Papnövelde-utca 13. sz.). Később beadott zárt ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

A zárt ajánlatokban a megajánlott vételári összegnek nemcsak számokkal, de betűkkel is megírva kell lenni.

A szóbeli ajánlati verseny — melyekben a zárt ajánlatot betérjesztők is részt vehetnek és melynek befejezése után fogadják csak a zárt ajánlatok felbontatni — 1890. évi január hó 5-én délelőtt 10 órakor Pécsen a püspöki uradalom központi irodájában fog megtartatni, hová venni szándékozók oly kérelemmel hivatnak meg, miképp bánatpénzzel a 6700 frt becsernek 10%-kát, 670 frtot magukkal hozni és a szóbeli versenyajánlattal megkezdése előtt letenni szívességeknek.

Becsáron alól az ingatlanok el nem adatnak.

Mind a zárt ajánlatok, mind a szóbeli versenyajánlatok elfogadhatósága felett a határozathozatalt Püspök Úr Ó nagyméltósága magának tartja fenn, miért is csak az a vevő, kit Ó Nagyméltósága, tekintet nélkül a megajánlott összeg nagyságára, annak elfogadand, mi legkésőbb 8 nap alatt az érdekeltekkel hivatalosan közöltetni fog.

Az adásvételi szerződés feltételei betekinthetők Pécsen a püspöki uradalom központi irodájában vagy központi ügyései hivatalban (Anna-utca 20. sz.).

A kiállított szerződés képezendő kizárólag a kötetendő jogügylet alapját.

Pécs, 1889. december 17.

A pécsi püspöki uradalom közp. Főtisztvisége.

Eddig fölülmulatlan.

M A G E R V. valódi, tisztított

CSUKAMÁJOLAJA

Mager Vilmostól Bécsben.

Megvizsgálván az első osztályú tejsavak által, könnyen emészthetősége miatt gyermeknek is különösen ajánlatos és rendkívül is nagy hasznát, legjobban, legtermészetesebb és első osztályú legkiválóbb sz. r. mellé és tüdőbajok, skrophin, zsugorodás, dagadtok, bőrkütesek, mirigybetegségek, erőtlenség stb. ellen, egy egy l. frtért kaplató a gyári raktárban Wien. III. Bez. Heumarkt 3. valamint az osztrák-magyar monarchia legfőbb gyógyszerkereskedésében és asszonyi kereskedésében, valódi minőségben.

Pécsen: Sipőcz István, Zsiga László, ifj. Erreth János és az Irgalmak gyógygyőrtőgyár szertartárban, Rech Vilmos, Spitzer Sandor fia, Kozsl János kereskedésében. 2855

„AZ ÉN UJSÁGOM”

képes gyermeklap

Szerkesztik: Benedek Elek és Pósa Lajos

6—12 évesek számára.

Előfizetési ára egész évre 4 forint
 „ „ félévre 2 „
 „ „ negyedévre 1 „

Megjelenik minden szombaton.

„Az Én Ujságom” a címe Benedek Elek és Pósa Lajos szerkesztésében 1889. december hó közepén meginduló

gyermeklapnak,

mely 6—12 éves gyermekeknek van szánva. A gyermekirodalom terén kiválóan ismert szerkesztők nevei ugyan elég biztosítékot nyújtanak a lap beltartalmára nézve, nem mulasztathatjuk el azonban megjegyezni, hogy a legkitűnőbb magyar írók fogják őket támogatni dolgozataikkal.

„Az Én Ujságom” telve gyönyörű képekkel, komoly és vig. de mindig szívet, lelket nemesítő, tanulságos, oktatva mulattató történeteket, csapongó, jókedvű, bohókás meséket, szebbnél-szebb verseket fog tartalmazni, azonkívül minden szám egész halmaz fejtörő dolgokat, mulatságos képeket és játékokat fog hozni.

„Az Én Ujságom” minden héten szombaton fog megjelenni, úgy hogy vasárnap a vidéki előfizetők is megkaphassák.

»Az Én Ujságom«

előfizetési ára:

egész évre 4 forint
 félévre 2 „
 negyedévre 1 „

oly csekély összeg, melynek alapján bizton számítunk a közönség legmelegebb érdeklődésére. — Előfizetési pénzek küldendők legcélszerűbben postai utalványon:

„Az Én Ujságom”

kiadóhivatalába
 (Singer és Wolfner könyvkereskedése)
 Budapest, (Andrássy-ut 10. sz.)

Mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld 2929 omlított kiadóhivatal.

A legszebb, legtartósabb és legértékesebb ajándék!

Legszebb nemes izlésű
 ékszerszerek,

mindennemű

arany és ezüst tárgyak,

órák

dúsgazdag választékban; továbbá szebbnél szebb

párisi ékszer-ujdonságok

legelőször szabott árákon
 kaphatók

Schönwald Imre

ékszerész- és órásnál

Pécsen

Király-(fő)-utca „Hattyu“-épület.

Minden raktáron levő arany és ezüst tárgyak, arany és ezüst órák finomságának bizonyítására a m. kir. főfémjelző hivatal által felülvizsgálva és törvénytisztán jelezve vannak.

IRODALMI, TUDOMÁNYOS ÉS MŰVÉSZETI ÉRTESITŐ.

A „Pécs“ karácsonyi melléklapja.

8-dik SZÁM.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

DECZEMBER 21-én.

Az én karácsonyom
egykor — és — most.

*Valamikor, régen, a boldogabb korban,
A mikor még boldog, játszi gyermek voltam,
Mikor még a szívem csak örömet ismert,
Mikor még olyan volt, mint a virágos kert;
Vígán szálldogáltak keblem vig lakói,
Vággyaim, reményim tarka pillangói,
Gond nélküli lelkem szép álmokat szőtt-font...
Nap nap után hévevel vártam a karácsonyt.*

*A szent nap estéjén betelt szívem vágya,
Drága jó szülőim — legyen poruk áldva —
Gyertyát gyújtottak a dús karácsonyfára,
Nekik s a Jézusnak hála érte, hála!
Gyertyát gyújtottak s a karácsonyfa fénye
Úgy hatott szívemnek titkos rejtekébe,
Mint a mennyországban tündöklő világa
Hathat a lélekre, mely oda beszállta.*

*Kis szobánk, a hol a karácsonyfa fényelt,
Azon a szép estén ragyogó menynyé lett,
Szívem áhitattal, örömmel lön tele,
A hit, a szeretet árasztott el vele...
A föld kerekéségén legboldogabb voltam,
Legalább akkor úgy éreztem, gondoltam;
Rajtam volt az áldás, velem a jó szülők...
Istenem, Istenem, mért is hagytak el őket?*

*Ó! hogy ők elhagytak, elhagyott az öröm,
Szívem búval tele, fímet gondba töröm,
Küzködöm a létért, harcolok a sorssal
Esz ez rajtam sokszor mély sebeket vagdal...
Igy telnek a napok, így múltak az évek,
Egy karácsony után más karácsonyt érek
S valahány karácsony estéje borul rám,
Hej! annyiszor ázik könyvekben az orcám.*

*Az én hajlékomban nincsen karácsonyfa,
Nincsen öröm, nincsen; de hogyan is volna?
Kik nekem gyújtottak, oda lenn nyugosznak
S nincsen a kinek én karácsonyfát gyújtsak...
Nálam a karácsony nem az öröm napja,
Mely az egész világ szívét beragyogja —
Hogy ha jön a szent nap, szívem meg-meg-nyílik*

*S az a jó Jézuska — — — elkérüli
mindig!*

Pécs, 1889. december 18.

VARADY FERENCZ.

Az állatok és a pestis.

— La Fontaine. —

Egy kór, valódi borzalom,
Melyet az égi hatalom
A föld büneiért talált ki ostoral,
A pestis, (hogyha már néven nevezni kell)
Mely képes Acheront megtölteni perc alatt,
Állatvilágra vitt hadat.
Nem halt ki mind, de mind sebezve volt, a hány,
Foglalkozás után nem nézett senki se,
Hisz élte veszni indula:
Étvágya nem volt semmire,
A róka, farkas lest nem áll
Gyanútlan áldozatra most;
Gerle madár elmenekült:
Nem kell gyönyör, nem szerdem.

Gyűlést tart az oroszlan s mond: „Barátaim!
Én úgy hiszem, az ég reánk
Bűnünkért küldte e csapást,
Hogy ki közöttünk legvétekeesebb
A haragvó eget az engesztelje meg:
Ekkép a vész megszűnhetik talán,
Történelem tanít, hogy ily baj esetén
Szokás hasonló áldozat.
Szépitgetés nélkül és leplezetlenül
Szóljon a lelkiismeret.
Elkezdem magamon: Mohó étvágyamt
Sok báránytal elégitém.
Vetének tán nekem? Nem ők.
Sőt néha kedremet töltém különb toron:
A pásztoron.
Ha kell, hát áldozat leszek; de úgy hiszem,
Jó lesz, hogy mind-gyünk vádolja be magát,
Mert celunk, tiszta jó; szerint, hogy vesszen az,
Kit leguagyobb bűn terhe nyom.”

„Felség! — a róka szól — „ön jóságos király.
E ketelyek minő gyöngödség hangjai:
Báránytalat, hitvány porteka, csöcselék,
Hát vetek az? Dehogy! Ránézve tisztelet,
Hogy Felségednek ő nyújtott ropogtatót.
S a pásztor? Az már bizonyos,
Részolgált bármí rosszra is,
Mert az efajta nép az állatok fölött
Magát korlátlan urnak képzei.”

A róka így beszélt, hízolgők tapsolák.
Firtatni nem mertek tovább
A tigris, medve es más nagyhatalmasok
Legádázabb büntetteit.
A szószátyár sereg, le a komondorig
Egy-egy kis szent gyanánt forgatták szemiek.

Előáll a számar s így szól: „Eszembe jut,
A pap réjtén haladva át.
Ehség, jó alkalom, a zsenge fü, de meg
Néhány ördög, rávettenek,
Hogy legeltem ott egy pofára valót;
Nem volt hozzá jogom, be kell hát vallanom.”

A barom szavait rivalgás követi.
Egy farkas (míg, hogy papos volt egy kicsit)
Tombolva vitatá, hogy ez istentelen
Legyen az áldozat: e kopasz, e koszos,
A ki miatt vagyon az egész szörnyű baj.
Főbenjárónak így bíratták el a csüt:

Megenni más fűvét! fertelmes véték ez!
E rút tettet csak egy, mi engesztelheti:
Halál. S hogy így helyes, beláttaták vele.

Hatalmas ur vagy-e? vagy elhagyott szegény?
Értéked annyi lesz a világ mérlegén.

Cziglányi Béla.

Apró szívfájdalmak.

187. év karácsonya felé közeledtünk. Hetven kisebb-nagyobb társnőmmel az E-II leánynevelő bennlakó növendéke voltam, még pedig évre és nagyságra nézve a legapróbbak közé számítottam. Élénken szemem előtt van ama zord téli reggel, melyen szigorú, de pártatlan jó-ságu fejedelemünk osztályunkba lépve, nem csak ünnepélyességgel tudunkra adta, hogy a közeledő karácsony alkalmából, mint rendesen, úgy az idén is, kis színelőadást rendez. Kijelentette egyszersmind, hogy az élőképben feltüntetett kis Jézus szerepére, jó tanulás és kifogástalan magaviselettel pályázhatunk.

Élénk színekkel ecsetelte, milyen nagy kitüntetés leend majd ilyen kis leányok egy-kére nézve a gyermek Jézust ábrázolhatni és a pompás arany szekérből 12 hóféhér angyaltól körülvéve a díszes közönség előtt megjelenni.

Nagyon természetes, hogy amugy is könnyen izgatható gyerek képzeletem azon naptól fogva csupán a kitűzött szerep elnyerésével foglalkozott. De nagyon töved valaki, azt híven, hogy a szerep magasztossága volt iparkodásom indító oka. Lehet, hogy azt akkor még fel-fogni sem tudtam, annyi azonban tény, hogy nagyon csalogott a kilátásba helyezett gyönyörű kis ruha, melyet — Jézuskát jelképezvén — majd felülthetnék. Éjjel-nappal szemem előtt volt az arannyal hímzett tehér selyem kötös, a gyöngyökkel kivarrott harisnya és cipő, a görög tűz és mind megannyi nagyszerűség. Meg voltam győződve, miszerint a vendégek mind csak engem fognak nézni, társnőim mennyire irigylenek sorsomat, ha majd teljesen díszben megjelenek előttük. Ha azelőtt jól tanultam, úgy most egész lényem csupa szorgalom és igyekezet volt. De úgy látszik: voltunk többen is hasonló szándékkal, mert akkortájt annyi kifogástalan tanuló akadt osztályunkban, hogy bizony nehéz volt közülök kitalálni.

Már csak egy hét választott el karácsonytól, amidőn egy este álmatlanul forogtam ágyamban, de nem is csoda, mert másnapra volt kitűzve a főnöknő határozatának kijelentése. Későn lehetett már, mikor két tanítónőm lépett be hálósobánkba, élénken beszélgetve egymással. Mint már említém, én akkor még igen apró személy voltam, akin többször megesezt, hogy álmomban kiestem az ágyamból, amiért is fekvésemet a kegyes nővér felkélje mellett helyezték el. Azon este, úgy hitették, már alszom, mert egészen bátran csevegték s szavaik még ma is emlékezetemben vannak: „Holnap lesz a kis-csinyek nagy napja, mennyire versenyeznek a kis hamisak, szinte sajnálom, hogy annyira felizgattuk szegénykéket, mert utóvégre is csak egy nyerheti el Jézuska szerepét és mint fog majd a mellőzötteknek szíve fájni. A főnöknő határozata szerint Pataki Gizire esik a választás.” Soha, míg élek, el nem feledem azt az érzést,

mely nevem hallatára elfogott. Ugy gondolom, hirtelen mozdulatot tettem agyamban, mert a beszéd megszűnt és egyik nővér kijött fülkékjéből és megénezt, ha nincs e valami bajom, de nekem sikerült arcomat még ideje korán párnámba rejteni.

Tanítónőm folytatták beszélgetésüket: „Igaz, hogy nem esett valami nehezére a többi főle kerülni, mert ez a gyermek igen könnyen tanul, de méltán kell az az önmegtagadást, melyet a hallgatásban tanusított, holott azelőtt mindnyájan mint javíthatlan fecsegőt ismertük.“ Elmúlt az egész éjjel anélkül, hogy álom jött volna szememre.

Másnap én voltam a közbámulat tárgya: társnőim fájó szívvel ugyan, — de dicséretükre legyen mondva — irigységgel néztek reám, a boldogra, a ki méltónak találattat a magas szerep viselésére. Ok mind jobbok voltak nálamnál.

Következett a ruhapróbálás; értesítettem szülőimet, hogy ők is tanui legyenek, amikor én majd a ragyogó napnál is fenyesőbb leszek a csillogó ruhában.

Még két nap és én leszek a világ legboldogabb gyermeke.

Történt azonban, hogy a próbák alkalmával a kelletlenül többször eldőltem a hideg márvány-folyosókon és már éjjel kissé rosszul kezdtem magamat érezni, bajomat persze gondosan titkoltam, mert ugy gondoltam, inkább meghalok karácsony után, csak a szép ruháról nem kelljen lemondani. Csak hogy nem úgy határozta sorsomat a jó Isten, ki még a kis lányok hamisságán is túljár. Rosszullétem egyre növekedett, reggelre arcom égett a láztól, míg testemet a hideg rázta. És még mindig küzdöttem a betegség ellen, mert akaratomból már akkor is volt bennem jó adag; legnagyobb jódségemre azonban egy tagomat sem birtam mozdítani. Társnőim már mind fenn voltak, beláttam, hogy minden erőlködés hiába. Egyelőre nem tűnt fel, hogy én még nem öltöttem, mert, mint legkisebb, rendesen tovább lustálkodtam, mint társnőim. De be jött végre a kegyes nővér, ki épen napos volt és ágyamhoz lépve azonnal feltűnt neki, hogy máskor halvány arcom szokatlan tűzben ég. Rögtön orvost hívtak és az valamely kiütés jeleit konstátálta, mire engem a betegszobába szállítottak. Még most is könyves szemmel gondolok arra a kmondhatlan kétségbeesésre, mely akkor megszálit; ha legalább közel-lábbal kapálódhattam volna, de tehetetlenségem tudatában oly szerencsétlen voltam, mint később sokkal fontosabb oknál fogva sem. Ez volt első, de mondhatom nagy szívfájdalmam Betegségem különben nem volt valami komoly jellegű; könnyű bárányhimlő csupán, de elég volt arra, hogy megmutassa nekem, hogy hű kis leány Jézuska szerepét nem viselheti. Keserű volt az orvosság, de határozatos mindenkora. Hogy mi lett a betegségem által megüresedett szereppel, nem tudtam, mert én óvakodtam kérdezősködni, társnőimnek pedig — gondolom — meg volt tiltva előttem a fájó pontot érinteni, nehogy a betegszobában uszan folyt könnyek újra megerejdenek.

Kedves gyermekévek, amikor egy szép ruhára való kilátásban pillantotta meg a kis leány a boldogság netovábbját.

Marguerite.

Jankovác.

Füredi tudósítás decemberben.

Nem a bácsországi népies Jankovác községről, hanem Horvátországi egy elrejtett gyönyörű, a természet egy kevéssé ismert remekéről van szó, mely a tulajdonos Jankovichokról: Jankovác nevet kapott.

Horvátországnak alkalmasint már akkor is megvolt a maga hírhedt „fehér lapja“, mikor az uristennel a természet adományait iránt alkudozott s ezt a paradicsomi részletet — önként ért-hetőleg valamely antilivialis Tisza Kálmán átkos kormányzása alatt — sikerült megnyernie.

Évek során át hallottam már én erről. Az az egyszerű iskolatnító, az a — gondolkodásában — még egyszerűbb és reá isabb kereskedő ember, sőt még a vidékünkbeli legeslegprózaibb disznó-hajtsár is, a ki ott megfordult, el akarván beszélni a látottakat, menten ékeskészlővá lón és

beszélte olyan dolgokról, melyek méltán felkeltették kíváncsiságomat.

1888 ban az olcsó vasutazás még nem volt behozva s ezenkívül időm és körülményeim sem engedvén a hosszabb és költségesebb kirándulást, július egyik legforróbb napján, kocsisom és 7 éves fiam társaságában, utnak indultam. Atkeltünk az épen áradásban levő Dráván és meg sem álltunk a horvátországi Alpseket tövéig.

A hegy lábánál Drenovác községeket talál-tuk. Innen vezet fel az ut, fel . . . a 7—800 méter magasságig emelkedő kondignációs paradicsomig. És milyen ut! De ezt hagyjuk más-napra, mert időmet helytelenül osztván be, este értem a faluba s kénytelen voltam meghálni.

A nyitott ablakból órákig nézegettem a sötét hegyoldalt. Minél inkább csendesedett a falu, annál jobban zúgott az ősréteg és ha saját szememmel nem látom a csillagok milliárdjaitól borított tiszta égboltot, ha tulajdon érzéseim meg nem győznek, hogy az idő csendes s még a falevél sem mozdul: akár megesküdtem volna, hogy künn a zivatar dühög és hull a záporosó, mintha öntenék, s mindez a kísérteties mormogás, zúgás, csattogás, dörgés onnan felülről, a mélyeségek hegytakból szár mazott. Nagy szerencse, hogy mélyen alvó kis fiam föl nem ébredt. Bajos dolog lett volna megnyugtatom és újra elaltatnom.

Persze, hogy én magam annál kevesebbet aludtam. Már napfelkeltekor talpon valánk. Utunk lassu emelkedésben egy rohanó és rohanóban folyton lármázó forrásvíz mentében haladt. Jobbról-balról óriási bérfalak s ezek oldalain katal-mas bükkök árnyékoltak be bennünket. A forrás medrében asztalnagyságu lapulevek terpesz-kedtek. A fagyókerek alatt csupa szikla és csak néhány maroknyi föld, a vegetatio mégis bámu-latos és a fák mégis toronymagasságúak. A nő-vényzet nem annyira a sziklák talajból, mint a vizpárával telített levegőből táplálkozik.

Ötvenegy órai kapaszkodás után, miközben jámbor ormányi kocsisunk nem egyszer áldotta el a kocsiya kereké alá került mázsányi köveket, egy felszert pillantottunk meg és egy, az eddigi-eknél meredekebb kapaszkodón felkapatva, koc-sinkkal együtt szerencsésen fedél alá jutottunk.

Itthon nyert információimból tudtam, hogy innen tengelyen már lehetetlenség fölébb hatolni.

A mint az ösvény folytatása után vizsgálódtam, egyszerre egy sugármagas füstös zlo-pot látok kiemelkedni a forrongó mélyeségből, mely azonban a szivárvány minden színeivel pompázott. A nap már ekkor szintén jó magasan állott és betűzött a katlanba. Siettem fölfelé. Csakhamar meggyőződtem, hogy a füstoszlop nem egyéb, mint gyönyörű vizsugár, mely egy — sziklák közé mesterségesen elrejtett — ugró-kútból 35—40 méter magasságra szökelt fel. Mig ez a mélységhez kötötte figyelmemet, fölébb egy 40—50 méternyi magasból alázuhanó víz-esés, jobbról meg nem annyira magas esése, mint az iszonyu rohamban hófehérre törő bősé-ges habjaival, egy másik forrászóna ragadott csudálkozásra. E közben a megtört víz milliányi párahálygacsaí szerteszt szállongtak, buja ten-yészetet idézve elő még a sziklafalakon is.

Kálinista ember létemre jó szívvel ültem le egy sziklafutókébe helyezett szentkép közelé-ben. (Ugy-e, hogy nem ártott egy cseppet sem? A szerk.) Végig hevertem az ott levő padon, bámultam a természet nagyszerűségét s meghajoltam annak alkotója: az istenség előtt.

Folyvást szédítő meredek mellett, majd festői sziklahasadékok változatai között haladva, fölmentünk az ide 10 percnyi távolságra épült lugár (erdőpásztor) lakáshoz. A 72 éves öreg elvezetett a legzudagabb forrás eredetéhez. Egy sötét barlangból jön az ki barzatos lár-mával és zuhogással, az öreg szájánál medencét képezve, melynek gyémánttiszta vizében az ebbé-hez hozott boromat azonnal jéghidegre hűtöttem.

Miután a hidegsült, szálamí, szalonna stb. s az itt most éró cseresznyéből álló ebédet, a bufogó barlang szomszédságában kitűnő étvágy-gyal elköltöttük, az öreg Puskárics Vinkó (úgy hívják a lugárt) fölvezetett a jankováci zárán-doklás főcéljához: a sziklafalba vágott sirkápol-nához. Eddig is magasan jártunk, most még ma-gasabba készülünk. Láttuk már a hegypár-kányra tűzött fehér keresztet. Szemünkbe tűnt a kereszt alatti meredek sziklafalon a kápolna rácsajtaja. Itt lenni is szédülünk már, hát oda-

fann! A tekervényes ösvényen ¼ óra alatt föl-értünk, fickándozó fiamat kézen fogva. A gya-logotnak a tátongó mélység felől eső része bokrokkal van bevonva, különben az erősebb idegzetű ember is könnyen leszédülne.

Hát a világról sem tekintve és az öt-hat lépésen fölhaladva, benn voltunk a kápolnában. És most a nyitott ajtón át feltárult előtünk egy olyan panoráma, milyent az Isten is csak jó kedvében teremt. Kétfélelő éserdővel koszorú-zott hegygerince, alant két gyönyörű — egymás-sal összeköttetésben álló — hegytő. Óriási templom ez, melyben emberi hangtól nem zavart örök-néma csend honol, mely mégis beszél . . . annak, a ki megérti.

Es idebenn, a kripta vörös márvány szár-kofágijában nyugszik szinte némán, csendesen és egyedül a nemesszívű ember, a ki tömér-dek muikával és költséggel nemcsak mások számára tette lehetővé ennek a leirhatatlan látványanak élvezetét, hanem végrendeletben kifejezett akaratához képest, ma is itt, a felhők szomszédságában, aluszsa örök álmát. A sirirat magyarul és horvátul van felvéve s így hangzik: „Pribérđi és vucsi J a n k o v i c s J ó z s e f. Leopold császár jeles rendjének vitéze és csász, kir. aranykruisza. Született 1780. jun. 15. Meghalt 1861. július 31. Aldás hamvaitra!“ Valóban megérdemli, hogy minden kegyeletes érzésű ember — megfordulván a kápolnában — imájába foglalja a természet e rajongó tisztel-őjét.

A fal mellé támasztott négyoszloú márvány-lapon még ezt a felirást találtam: „Per gratos nepotes Ladislaum et Josephum Jankovich de Pribérđ et Vucsin.“

Délután hat óraker lemésztem az ugrókuthoz. Hirtelen megszabadítottam magamat ruháimtól. Bátoran tehettem. Nem jár itt estefélé senki, csak a levegőben rikoltozó számtalan szajkó. A bársony-puha mohával benőtt sziklatömbökön lépkedve, előbb a terjengő ködben, azután a permetező esőben, végre a nyakamba szakadó zuhanban olyan hideg fürdőt vettem, mely az egész napi barangolás következtében ellankadt tagjaimat újra megaldozta.

Másnapra kelve, lapácsinálói munkásokkal találkoztam, a kik a felszerelt alatt szépen körben ütök s fogaasztották kedvenc búfelejtőjüket: a rákiát. Horvátul beszélgettek. Feltűnt köztük egy jó magyaros arcu fiatal férfi. Ez, mikor én a lugárral a német szót törtém, elmosolyodott s tiszta magyarsággal szólított meg. Ő már itt született. Folyékonyan beszél horvátul is. Fele-szede horvát nő; könyveze valotta be, hogy gyer-mekei egy szót sem tudnak az apjuk nyelvéből. Atyjára azonban, a ki Somogyemből költözött ide, bár 20 éve lakik Drenovácban, mai napig sem ragadt rá a horvát szó. A z a n y á k a n e m z e t i n y e l v l e g h a t é k o n y a b b t e r j e s z t ő i !

Vinkó bátyó a rákiázás után előhozta az emlékkönyvet és cseppkö-gyüteményét. Ebből megajándékozott egy ritkasépg példányban, amabba bele irtam. Legtöbb — német, kevesebb a horvát, leggyébrebb a magyar beírás. Láttam egy Cirer, Kammerer és — gondolom — Octocska, ismerős hangzásu nevekkal alájegyzett emlékmondatot, mely az ismert „Extra Hungariam non est vita stb.“ latin közmondásból állott. Valami pánhorvát később lehúzta a „Hungariam“ előtt az extra-t s oda irt egy intra-t. Szegény tatár! Szegény horvát! Még itt sem fár a bőrébe! — A legtöbb bejegyzés persze Jankovác szépségét s az iró e fölötti elragadtatását próbálkozik — kötött és kötetlen beszédben — visszaadni. Kellemes ellentétül olvastam az eget osztronló költői rugaskodások után ezt a cizáz-tos két sort: Látásodra mig a hülyének nyelve megindul: Tördre borul az okos s ajka beszélmi feled!

Sajnálni lehet, hogy az örökösök nem sokat törődnek az utak és épületek rendben tartásával és a látogatók kényelmével. A jobb napokat is látott szállóépület pajtányi termei ott tátongnak üressen. Törött lábú székek bevernek szanaszét. Az odavetődő vendéget a 72 éves lugár fogadja úgy, a hogy tőle telik. Minden látogatónak egy egész paja s ebben éjszakára friss szőnből vetett derekaj, reggelire tej, délre turó, azon-után vaj — kenyér nélkül — áll rendelkezésére. Mindezt felszolgálja egy kecses hegyi tündér, a

ki csak 20 tavaszt ért, de . . . szeme kancsal, nyaka golyvás; egyik pillanatban elragadón . . . fűtől, a másikkban szemérmesen . . . káromkodik, a harmadikban szerényen szivart kór és fölségesen . . . bagózik, és végre: hullámszó derekának ringó kellemével félfő módon lova golja . . . a legelésző tehenet.

De ilyen háttér dacára is érdemes megnézni Jankovácot. Én meglátogattam az idén is. Félkeresem — ha élek és egészséges leszek — jövőre is (Mi pedig vele megyünk és azt hisszük: többen is fognak akadni vállalkozók e szép kirándulásra. A szerk.)

Csányi.

Uj gyermeklap indult meg e hó közepén Benedek Elek és Pósa Lajos, a gyermekirodalom ez ismert művelőinek szerkesztésében. A lap címe „Az én Ujságom”, 6—11 éves gyermekek számára s a Singer és Wolfner cég adja ki. Pósa Lajos, a gyermekvilág e kedvelt költője, tisztán azért tette át lakását Szegedről Budapestre, hogy részt vegyen az új lap szerkesztésében. A szerkesztők — mint halljuk — a legkiválóbb magyar írókat nyerték meg munkatársul, s teljes erejükkel azon lesznek, hogy a magyar gyermek kezébe ne csak oktatva mutattatás, de minden ízében magyar lapot adjanak. A szerkesztők egyik törekvése, hogy lapjukban a nemzeti szellem uralkodjék. Az „Az én Ujságom” külföldben is a legolcsóbb gyermekújság lesz, ugyanis a hetenként 16 oldalon megjelenő újság előfizetési ára egész évre 4 ft. félévre 2 ft., negyedévre 1 ft. Előre is ajánljuk a szülőök és a tanítók figyelmébe ezen minden tekintetben kiváló új magyar gyermeklapot.

Félszázados magyar lap. Egy év múlva a „Religio”, melyet 1841. január 1-jével a nagyemlékű Szaniszló Ferenc indított meg Bpsten, fennállításának 50 dik évfordulóját éri el. Ennyire magyar lap még nem vitte, sem Bpsten, sem a vidéken. Mint a gr. Széchenyi István által keltett nemzeti újjászületésnek maga is egyik legelőretérőbb alkotása a vallási és irodalmi téren, ez a lap — nagy idők nagy emberek, nagy átalakulások emlékeztet magával körül hordozó élő tanu az országban. Élő tanuja ez a lap a 40 es évek szép korszakának, azután a forradalomnak, az abszolútizmusk és Magyarország legújabb korszakának 1867. óta a mai napig. Ez a körülmény arra indította a lap aulirt szerkesztőit, hogy mintegy programmal egy százados lét második fele számára, a következő 1890-iki évfolyamban, mely utolsó, koszoruja lesz egy félszázad munkásságának, megírja, a mennyiben a körülmények már most megengedik, a lap félszázados történetét, vagy legalább is, hogy írjon e történethez korszerű bevezetést és rajzokat. Minthogy pedig ez a dolgozat közérdekű lesz nem egy tekintetben és nem csupán a „Religio” jelenlegi olvasóit fogja érdekelni, hanem Magyarország összes katolikus papságát, sőt azon kívül is mindenkit, a ki Magyarország vallási, társadalmi, politikai és irodalmi életének félszázados multja iránt érdeklődik, alulírott ezennel kötelességemnek tartom a nagy közönség figyelmét előzetesen felhívni a „Religio” cz. egyházi és irodalmi lap 1890-iki évfolyamára. — Megjelen e lap hetenkint kétszer, szerdán és szombaton. Szerkesztősége: Budapest, Pál-utca 2. Előfizetési ára: egész évre 10 ft., félévre 5 ft. negyedévre 2 ft. 50 kr. Dr. Breznay Béla tud. egyetemi ny. r. tanár.

A „Divat-Salon”, e rendkívül díszes és valóban páratlan fényűzéssel kiállított divatlap legújabb füzetét örömdetes meglepetéssel kaptuk. Meglepett bennünk az a feltűnő haladás, melyet e lap hazánk időszi irodalmában képvisel. Eltekintve attól, hogy körülbelül 100 legváltozatosabb irányu, eredeti, legújabb divatképet közöl, a mi e füzetnek különös varázst kölcsönöz, két oly színes borítékkal találkozunk, mely a technika óriási fejlettségéről tanuskodik. Ami e füzetben különösen eredeti, az, hogy a toilettek oly részletességgel vannak leírva, hogy minden nő a legkönnyebben tájékozhatja magát. E sikerült divatlapot hazánk két legkitűnőbb írónője: *Fanghné Gyujtó Izabella* és *Szabóné Nogáll Janka* szerkeszté, kik e lap irodalmi részét önálló becsüvel teszik. Megemlítjük még *Mária Dorotya főhercegnő* jól sikerült arcképét, melynek helyén minden esetben egy-egy actualis női arckép jelenik meg.

A „Divat-Salon”-nak mind e mellett legnagyobb előnye, hogy fél annyi árban kapható, mint bármely más divatlap. Ára egész évre csak 6 ft., fél évre 3 ft., évnegyedre 1 ft. 50 kr. Megrendelhető a „Divat-Salon” kiadóhivatalánál, Budapest, V., Gizella-tér 1. sz.

„Das Violoncell und seine Geschichte” című történelmi mű jelent meg Breitkopf és Härtel kiadásában Lipcsében. A mű szerzője Wasielewski Vilmos József ismert nevű zeneirő. A mű első része a viola da gambával foglalkozik történelmi szempontból, azután átmenetét tárgyalja — elég könnyed modorban — a gordonkához. Ennek történetéről két részben: a 18. és 19. századról országoként emlékszik meg s i lemlíti különösen azokat nemcsak névleg, hanem lexikonszerű alakban, kik a nevezett hangszerkezelésével szemben vagy kitűntek, vagy legalább is érdemleges gyakoroltsággal rendelkeztek. Csak a magyar születésű gordonkásokról emlékszik meg mostohán, mert Kleczér és Hegyasin kívül nem ismer senkit. Pl. Szuk Lipót, Szuk Rozát, (előbbinek leányát, ki jelenleg Matlekovichné) Allaga Gézát stb nem ismeri. Pedig Szuk Lipóttól több érdekes mű jelent meg a cello számára. Ezek közül fölemlítjük a „Bánkban ábránd”-ot, 6 Capricen, Salen darabok, Magyar ábránd-ok, Etűdök stb. Grünwald Adolfról sem emlékszik meg, ki Perkátna, Fehérmegyében született s Szuknak tanítványa volt és mint a Riezié színház első gordonkása hirtelen halállal — szüségőz által — mult ki. Wagner József — bár nem volt magyar származású; de a 20-as évek óta itt élt és később magyar polgárrá lett — és Hüber Józsefről sem emlékszik meg. A magyar adatokon kívül azonban bőven és behatóan foglalkozik kitűzött céljával s különösen a gordonka irodalmat tárgyalja bőven. Az érdekesen megírt szöveget rajzok és hangjegy példák illusztrálják, mi által elég érdekességet kölcsönöz a műnek. E felette nagy érdekességű műre felhívjuk a gordonkások és zene történelemmel foglalkozók figyelmét. A mű zeneműkiadóink utján megszerzhető.

Flammarion legújabb műve magyarul. A franciák ragyogó tollu írójának, Flammarion Camillenek „Uranie” cím alatt legutóbb megjelent s magasan szárnyaló fantázia, mélyreható tudomány és gyönyörű költői nyelvezet által egyaránt kiváló műve, mely Franciaországban oly szenzációs hatást ért el, már legközelebb a magyar könyvpiacra is meg fog jelenni. Lógrády testvérek szívetek megnyerni a magyar nyelvű kiadás jogát s gondoskodtak róla, hogy a magyar Uranie a franciához hasonló díszes kiállításban — a francia kiadás nagyszámu eredeti rajzaival — már karácsonyra elkészüljön. A magyar kiadás e szerint meg fog előzni minden más nyelvű kiadást. Előre is felhívjuk rá t. olvasóink figyelmét.

Uj zenemű! Tábor szky Nándor nemzeti zeneműkereskedésében Budapest, vaci-utca 30. szám. megjelent: *„Legújabb Budapesti dalok és népdalok”* melyek a népszínházban a legkedveltebb népszimfonikákban énekelteknek. Ennekhangra zongorakísérettel alkalmazta A b r á n y i Kornél 11-ik szám: A faluban a legár v á b b é n v a g y o k. 12-ik szám: Z ó l d r e v a n a r á c s o n k a p u m f e s t y e. 13-ik szám: K é k e t n y i l i k a n e f e l e j t s n e m s á r g á t 14-ik szám: S e j! h a j! g ö n d ö r r a b a b á m. 15-ik szám: E r d ő k, m e z ő k E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongorarészben is befoglaltatnak.

Felolós szerkesztő FEILER MIHALY.

Mell és gyomor betegeknek nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírű **pilseni sör** a pilseni polgári sörfőzdéből. 2627

KARÁCSONYI

ajándéktárgyak.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából van szerencsénk dusan fölszerelt raktárunkat becses figyelmökbe ajánlani, hol

porcellán

ét-, kávé- és tea-szervizek, mindenemű

üvegkiszletek

képek, lámpák

kaphatók. Különösen az

uj szerkezetű belga lámpák,

azon kívül minden e szakba vágó tárgyat a legegyszerűbb, úgy a legfinomabb kiállításban jutányos árak mellett kaphatók,

Wolheim és Spitzer

eze őtt LUKAFAL üvegyári raktár.

Richter-féle

Horgony-Építő-Szekerények

a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradtak, három éven felüli gyermekek számára. Legolcsóbbak azért, mert azoknak színes kövei majdnem elpusztíthatlanok, úgy hogy a gyermekek éveik játszhattak velük. Minden valódi Építő-Szekerény pompás mintafüzeteket tartalmaz és későbbben kiegészítő-szekerény által rendszeresen megújítható. Ár: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1 ft. 10 kr. és feljebb. Gyakodjanak értéketlen utazatoktól és csakis „veres Horgony” gyári jeggyel ellátott szekrény fogadtassék el. A ki Építő-Szekerényt szándékozik venni, az olvassa előbb „A gyermek legkedveltebb játéka” című pompásan színezett könyvet, melyet ingyen küld meg: Richter F. Ad. és társa, Bécs, I., Nibelungengasse 4.

A sonlac-i apátság (Franciaország)
Dom Maguelonne prior
Főtisztelendő Benedek-
rendi atyák

**fogvize, fogpora
és fogpasztája.**

2 aranyérem: Brüssel 1870.
London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.
Feltalálattól az 1373-
évből Bourasud Péter
prio által.

A főtisz-
telőndő be-
nedekrondi
atyák fogvi-
zének hasz-
nálatá na-
ponkint né-
hány ceep-
pet vízbe
télendő be-
nedekrondi
atyák fogvi-
zének hasz-
nálatá na-
ponkint né-
hány ceep-
pet vízbe

vóve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvassá-
gát melyeknek felhártséget kölcsönöz, a mennyiben a
foghast erőtti s teljesen egészségesse változtatja.
„Szolgálatot tesznük tehát olvasóinknak, midőn őket
ezen régi és praktikus készítményekre figyelmeztet-
jük melyek a legjobb gyógyszer és a fogfájás ellen
egyedüli óvszert képezik.”

A ház megalapított 1807-ben. Vezérúrnok :
SEGUIN
106 & 106, rue Croix-de-Saguey Bordeaux.
Kapható minden nagyobb illatszerezésnél, gyógyszer-
tárban és fűszerkereskedésben.
Főraktár Pécssett A L T és B Ö H M uraknál.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukás si József és Rákosi Jenő.

30,000

példány.

Előfizetési árak: Egész évre . . . 14 frt. || Negyedévre 3 frt 50 kr.
Felévre 7 frt. || Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes példányok kaphatók minden újságelárusítónál.

Még december hóban kezdjük meg **Beniczky-né-Bajza Lenke** legújabb két kötetes regényének közlését, melyet a népszerű író most ír a „Budapesti Hírlap” számára. — A regény címe: **„TÜZBEN”.**

Január 1-vel belépő új előfizetők a lapot már a karácsonyi rendkívüli számtól kezdve. kapják az új regény elejével együtt.

A „BUDAPESTI HIRLAP” kiadóhivatala: Budapest, IV. kalap-utca 16. sz.

NÁDOR KÁLMÁN

nemzeti zeneműkereskedésének kiadványai.

BUDAPEST,

Károly-körút 8. szám

Ujdonságok folyton nagy választékban!

Dalok zongorára énekhanggal.

(Mind úgy vannak átírva, hogy ének nélkül is játszhatók.)

- **No ne izéljen.** Csárdás, szövegét irták Balog István és Magyar Gerő ft. — 60
- **Hodosi bíró lánya,** Madarász Ernő népszínművének dala. (1. Sír a kis lány. 2. Aludj babám. 3. Még a buza ki sem bányta a fejét. (De az anyád boszorkány.) 4. Masiroztam egész nap. 5. Selyem Lidi belenez a tükörbe. 6. Ha ki megyek a temető árkába. 7. Buzavirág, buzavirág.) . . . ft. 1. —
- **A „Parasztkisasszony”** Berck Arpád népszínművének legkedveltebb dala. (1. Még azt mondják, kisasszony vagyok én. 2. De sok falut bejártam. 3. Kis kertemben rózsafa. 4. Szőke ez a lány. 5. Piros rózsabimbó. 6. Ne feküdj a szénakazal tövébe. 7. Kedvemre való. 8. Nem fuj a szél, nem forog a dorozsmai szélmalom.) . . . ft. 1. —
- **Bolondok Grófja.** Jókai Mór eredeti bohóságának legkedveltebb dala. (1. Nem átkozlak, nem szokásom 2. Itt ma radnék véletek 3. Szép állat a hattyu. 4. Kis kertemben nyílnak sok szép virágok. 5. Haragszom az olyan szóra 6. Bíró uram, panaszom van. 7. Fülemüle dalol. 8. Csupkés a szőlő levele. 9. Bakter dal. 10. Este jött a parancsolat. 11. Nyolcan vannak a mi ludaink. 12. Kerek az én kis kalapom. Arpád, Lehel stb. (Jaj de huncut a német.) 14. Zavaros a Tisza. 15. A nagyhírű Attilának. 16. Ifju varju keresztről. 17. Azt szokták szememre vetni. 18. Beborula és Gyere be rózsám gyere be. . . ft. 1.80
- **Pünkösdi királyság.** Rátkay László népszínművének legkedveltebb dala. (1. A faluban a legárva én vagyok. 2. Hét csillagból van a göncöl. 3. Bíró uram, panaszom van. 4. Harmatos a kukorica levele. 5. Akár milyen szita, resta kerek. 6. Megüzente a babám. 7. Látod rózsám, látod. 8. Debreceni kanális.) . . . ft. 1. —

Kitüntetve Csabán Szegeден Pécssett **LedererManó** Arany okl. Emlék érem Arany érem

kárpitos és diszító

Pécs, Király-utca 21. sz.

Elvállal minden szakmába vágó munkákat a legújabb, legdiszesebb, minden követelményeknek megfelelő kivitelben; ajánlja

kész kárpitos-munkáit

u. m. garnitúrák, pamlagok, nyugvóágyak,

ágyzékeit,

melyek nappal kényelmes karszékek, éjjel pedig vendéggáznak használhatók.

Ablak dekoratíók a legújabb minták után izléseken készíttetnek.

Mindennemű ágy betétek, ruganynyal, (lőszőr) afrique-kal jutányosan kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Butorszövet minták kívánatra ingyen és bérmentve

✂ **Javitások, átalakítások jutányos áron,** ✂

Képviseltek fa- és vasbutorokban.

Tüzelő fát

a legjutányosabb árat szállít a téli időnyre

SPITZER ADAM

Haltér

Elárusító helyek: **Simon Janos** a Kis-téren és **Mautner M.** üzletében Feren-ciek utcájában. 2853

!! Poloskakiirtás!!

TIRGRAM

az egyedüli szer, melyvel poloskák és ezek patéi végképen kiirtathatók, kapható a legtöbb gyógyszertárban, fűszer- és vegyeskereskedésekben.

Egy üveg ára 20, 40 és 60 kr.

Főraktár és képviselőség Pécssett:

LANGH. FIA cégnél, Főter.

Tirgrammal nagyon könnyen lehet tisztítani, az eredmény meglepő és azonnal látható.

Minden üveg Tirgramhoz egy használati utasítás és egy ecset van csatolva

Tirgram megjelölésű az 1889. línei kiállításban a nagy ösztértemmel.

Tirgram szahedelmazított Oestr.-Magyarországnan, Francia- és Olaszthonban stb.

A KADA féle

folyékony naphol szappan

mely a legbiresebb bőrgyógyászok által használt kitűnő gyógyszeréből állítatik elő, ez idő szerint a legártalmatlanabb, leghatásosabb s legkellémesebben használható szappinó szer, mely számos orvosi tekintély és urholgy által kipróbáltatott, kiknek egybehangzó véleménye az, hogy ezen pipere-gyógyszappan a májfolt, szeplő, sömör, erősség, pattanások s mindenféle bőrkütfések ellen felülmulhatlan szer.

Ami pedig a bőrfakákat (mitesser) illeti, ezen kis fekete pontok ellen még egy szerrel sem éretett el oly biztos és gyors hatás, mint a fent-miltett szappannal.

Egy üveg elegendő 6 heti használatra, ára 87 kr.

Kapható a készítő Kada István gyógyszerész-nél Budapesten VIII., Rákossalván. — Pécssett: Göbel Kálmán gyógyszerész úrnál, ugyazintén valameny: gyógyszerártaiban.

✂ Csak az valódi, mely fenti védjeggyel van ellátva. 29.7